

Eivissa, malgrat tot

Les agències de viatge continuen venent Eivissa com el paradís mediterrani del «fes el que vulgues que tot és permès». Un volt ràpid per l'illa ens desmitifica aquesta imatge i ens en torna una altra, estereotipada, convertida en pur reclam turístic.

Moro perquè visquis, petita. És un fet moral.

Uns fars brollaven al retrovisor com dues flames traïdores. Tenia un cotxe al darrera, cada cop més a prop. Se li estava acostant com si volgués avançar-lo, però es mantingué a uns metres de distància.

Són bons. Molt bons. Professionals de debò. Kynfire, 1955. ¿Te'n recordes, Fitz?

Accelerà, gemegant. Es palpà les benes de l'estómac. Xopes de sang. La pistola sembla, ara, una joguina innocent, de mentida.

Tinc una pistola d'aigua. Sóc en un parc, jugant a polis i lladres amb els amics, 1938.

Els llums al retrovisor també havien accelerat, i ara s'estavellaven contra el seu rostre. Els pèls curts de la barba s'encengueren, enfollits.

¿Quant temps em queda? Tot és un joc. Abans solia guanyar, però avui he perdut...

De sobte, el detectiu llançà un crit terrible i, amb un cop de volant, féu sortir el cotxe de la carretera, perdent-se en la fosca. Els pneumàtics gemegaren. Les botzines dels altres cotxes foren un sol xiscle en un moment. Hi hagué una gran confusió, i l'automòbil perseguidor deixà anar tot un seguit de malediccions i juraments en una llengua estrangera. Alguns cotxes havien quedat creuats al bell mig de la calçada.

Mirà enrera. No hi havia llums. Sols la nit negra. La gola del llop.

Idiotes. No són tan bons, finalment. No és com a Cincinatti, 1957, ¿eh, Fitz?

S'havia endinsat per un camí veïnal, i ara obrí la finestra. Una flaire de brisa marina el refrescà, inesperadament.

Peixos. Tot està ple de peixos.

No sabia on era, però evidentment s'estava apropant al mar, i això li va semblar agradable i significatiu.

Tots hi tornem, a la mar. L'úter. La cosa llefiscosa: m'estic morint, què dimonis!...

Era una nit estelada i bonica. Estava tot sol, amb el seu vell automòbil. De passeig per la platja, un vespre qualsevol. Sols li mancava la clàssica xavala bonica al costat.

Hi ha molts estels, aquesta nit.

Somrigué, content, mentre les pinades desfilaven ràpides per la finestra, com fantasmes duts pel vent.

Els he enganyats. Jo sé més que tots ells. Sé moltes coses, jo. Sé que tot està escrit als estels... □

IKONO

A. Robles

Eivissa, la llegendària, la que fou refugi d'escriptors, pintors, intel·lectuals, gais de tot el món, *hippies* i esnobs. L'Eivissa desenfrenada, provocativa, fascinant i exòtica, ha desaparegut, ja és història. I, com tota història, s'hi escriu molt i s'hi reflexiona. Un dels millors textos és l'anomenat *Teoria de Ibiza*. En aquest llibre es recull, en forma d'assaig, la relació transformada en literatura, entre un conjunt divers d'autors: Walter Benjamin, Isidor Marí, Salvador Pániker, Ivan Spencer, Antonio Colinas... i un espai físic utilitzat com a esquelet i tema central de l'obra: l'illa d'Eivissa.

En aquest assaig, el poeta Francesc Parcerisas escriu: «Eivissa té l'encant de la quimera convertida en reclam de consum». Consum, és a dir, turisme i, encara pitjor, turisme barat és pràcticament el que pobla l'illa. Hi ha, sempre n'hi ha hagut, una Eivissa recòndita, fugissera, invisible, formada per la gent que hi viu i treballa al llarg de l'any i que instintivament es gira d'esquena als milers de visitants que van a visitar-la durant la temporada estival. El reclam utòpic de què parla Parceri-

JORDI VICENT

De Dènia a Eivissa.

sas continua funcionant. Si mai n'hi hagué, ara més aviat brilla per l'absència.

Els principals punts d'arribada a Ebusus, nom que els cartaginesos van donar a l'illa, són: Sant Antoni i Eivis-

Com for-s'ho a l'illa

SANT ANTONI

Restaurants: Can Pujol. Especialitzat en peix. La caldereta de llagosta amb arròs a banda, deliciosa. 2.000 pessetes per persona. Carretera Vella del port des Torrats.

Rias Baixas. Cuina gallega. Peix i marisc. 2.500 per persona. C/ Ignasi Riquer.

Espidor. Nova cuina. 2.500 per persona. Urbanització Estela Maris.

Sa tasca. Restaurant típic. Peix i carns. Bona carta de vins. 2.500-3.000 pessetes per persona. Sant Agustí.

Cales més pròximes: Cala Bassa, Cala Conta i Punta Galera. A les dues primeres s'accedeix amb autobús i vaixell. Per arribar a Punta Galera és imprescindible utilitzar transport propi. És molt poc coneguda i es troba ubicada al nord del municipi, en una paratge rocallós i paradisiac.

Bars: En les immediacions del Passeig de Vara del Rei i al costat del Passeig Marítim: Project i Golden Gate, exclusius per a anglesos. Pussycat, ambient alemany. Simple Video i Kenya, de tot.

Hotels: Es Pla. 2 estrelles.

Tres nits, pensió completa, 25.000 ptes. Tropical. 3 estrelles. Tres nits, pensió completa, 18.100 ptes. Royal Plaza. 4 estrelles. Tres nits, pensió completa, 25.000.

Discoteques: Es Paradís: Ambient heterogeni. Vora el Passeig Marítim. Entrada, 2.000 pessetes. Oberta fins a les sis de la matinada.

EIVISSA

Restaurants: El olivo. Cuina internacional. 2.500 ptes. cobert. Plaça de Lluís Tut, 7.

S'oficina. Cuina a base de peix. 3.000 ptes. cobert. Avinguda d'Espanya, 6.

Ama-Lur. Cuina basca. 2.500-3.000 cobert. Carretera de Sant Miquel, km 13.

Cales recomanades: Es Cavallet, Ses Salines, Aigües Blanques.

Totes a escassos quilòmetres d'Eivissa.

Bars: Situats al llarg de tota la zona del port. Mar y sol, Montesol i La Tierra.

Hotels: Pikes. Exclusiu, molt car. Vuit habitacions i llits per a diversos ocupants. Tel. 34 22 22.

La Collina. Regentat per francesos. Poques habitacions. Sobre les 8.000 pessetes per dia. Telèfon 33 08 90.

Royal Plaza. Pintor Santiago Rusinol.

Hacienda. A Sant Miquel.

Discoteques: Pachá. Port d'Eivissa. Molt bonica.

Ku. Carretera de Sant Antoni. km 6.5. Cara i espectacular.

Amnesia. El millor ambient de l'illa i la millor música. Carretera de Sant Antoni.

Anfora. Barri de la Penya. Ambient gai. □

sa. El primer, connectat amb la península mitjançant una companyia de ferris, Flebasa, que fa el trajecte Dénia-Eivissa en poc més de tres hores. Prendre arribar a Sant Antoni i instal·lar-s'hi, sense haver-hi reservat prèviament allotjament, pot resultar, en ple mes d'agost, una experiència inolidable. Una vegada allà, s'imposa canviar-se immediatament de roba i fer un volt pel municipi. Un bar, un altre, una tenda de roba d'estiu, un hotel, un restaurant, una pizzeria, una gelateria, un bloc d'apartaments...

Com que el paisatge urbà no ofereix massa distraccions, a causa de la uniformitat i els serveis, decidim llogar un cotxe i fer un volt per les cales més pròximes: Cala Bassa i Cala Conta. A les dotze del migdia les plages són formiguers. La majoria dels que prenen el sol dormen plàcidament en les seues gandules. Pràctica que resulta molt comprensiva si tenim en compte que l'hora de retirada, quan tanquen les discoteques, és a punta d'alba.

El fet més sorprenent és sentir català o castellà.

La norma es sentir parlar anglès o alemany. El fet més sorprenent és sentir català o castellà. Cap a les dues del migdia tenen lloc les desbandades cap als *xiringuitos* habituals a totes les platges, per dinar. Una amanida i una Coca-Cola resulten la mar d'econòmiques i refrescants. L'última moda, ideal per a la línia i la butxaca, és acostar-s'hi i demanar un parell de tallades de meló o síndria fredes i continuar torrant-se al sol. No es pot dir que

has estat o ets a Eivissa si per a eixir de nit no llueixes un moreno radiant. Ja és normal, però, topar-se amb autèntiques gambes humanes.

Les sis és una bona hora per replegar la tovallola i tornar a Sant Antoni. Una bona dutxa i eixir de l'apartament, si no voleu morir asfixiats entre quatre parets. Per primera volta t'adones que Sant Antoni et recorda alguna cosa. No tardes a associar-lo a Benidorm, no el d'ara, sinó el de fa deu

Matar el temps, prenent el sol.

anys, amb tot els elements caòtics que implica la imatge. Tampoc no tardem massa a esbrinar el perquè de l'abundància d'anglesos: els *tour-operators* d'aquell país els ofereixen passar una setmana a l'illa, apartament i viatge inclosos, pel mòdic preu de 30 lliures —unes 6.000 pessetes. Van i vénen pel Passeig Marítim en banyador, peça que invariablement reproduceix la Union Jack, i acompanyats sempre d'un parell de botelles de gin, Coca-Cola i un magnetòfon. La majoria van coberts de tatuatges. A les deu de la nit es fan insuportables: borrarxos, agressius, deixen veure el veritable esperit que batega darrere la famosa flegma britànica. Solen refugiar-se en dos bars, el Project i el Golden Gate.

La fauna alemanya, més tranquil·la, té com a punt d'encontre el Pussycat. Els joves teutons, menys violents, solen destinar les seues energies a devorar quantitats industrials de patates fregides, pollastre i salsitxes en taules de fins a quaranta persones. Després de l'àpat, abracen el company i brinden repetidament pel seu país.

Generalment, els restaurants són buits. El turisme és quasi motxilaire i s'estima més matar la fam a base de bocates. El Tiburón, un bar que hi ha just enfront d'on desembarquen els ferris de Flebasa, ofereix els més bons. Especialment els de pernil, amb pa torrat i tomaca, i els d'anxoves. No és barat, però s'ho val.

Quant a restaurants, abunden, sobretot, els que ofereixen en les seues cartes bons plats de peix: Can Pujol, Sa Tasca o S'olivo. El peu per persona oscil·la entre les 2.500 i les 3.000

pessetes. Abans d'anar a la disco, última cita de la nit, resulta interessant acostar-se pel carrer de Vara del Rei, on encara queden algunes parades *hippies*, i passar a prendre una copa per Simple-Video. El local no té cap secret, però s'hi pot passar l'estona agradablement veient les últimes produccions videomusicals del moment i gent guapa.

A partir de les dues de la matinada, la marxa s'ha de buscar a les discoteques. La més concorreguda és Es Paradís. És un espai obert, ordenat mitjançant terrasses unides per escales. La pista central recorda els vells temples romans de planta circular, i a última hora de la matinada s'ompli d'aigua. El públic, d'allò més variat: majorment anglesos i alemanys, *marujes* del braç dels seus marits, xiques avorrides, jovencells a la recerca de protecció, paons varis, reines sense regne assegurades en coixins immensos, aparentment alienes a la realitat d'aquest món, algunes seguidores de Safó i intermitents visitadors dels lavabos.

Decidim que en un dia d'estada a Sant Antoni n'hi ha prou i fugim escapats cap a Eivissa. Fins en l'aire es nota el canvi d'ambient. Com que la ciutat es buida a les 11 del matí, ens dirigim a la cala més famosa: Es Cavallet. No us penseu que és fàcil arribar-hi. No hi ha cap senyal orientador i és més que probable que passeu una bona estona abans de trobar-la. Convé deixar arrere el primer tram de la cala amb aigües plenes d'algues, i endinsar-s'hi un centenar de metres. Passat un petit tossal, apareix l'autèntica cala d'Es Cavallet, lloc de reunió gai per excel·lència. Sempre que es parla

d'aquesta cala es cita, com a norma, la bellesa dels cossos que hi acudeixen a banyar-se, prendre el sol i lligar. En donem fe, és ben cert. El lloc és paradisiac. Les aigües són netíssimes. I l'arena és fina i blanca. Hi ha *xiringuitos* i un restaurant per poder menjar al migdia. Si passeu del rotlló gai, les cales de Ses Salines i Aigües Blanques.

La vesprada-nit eivissenca, cal dedicar-la a recórrer la zona del port, atapeïda de bars, Mar y Sol, Montsol; a visitar les poques parades *hippies* que queden i veure la part històrica de la ciutat. Si el que abelleix és sorprendre de nit, el millor que es pot fer és anar de tendes i fer-se amb una mica de roba. The End és la més *in*. Models

I, de nits, la discoteca.

de Jean-Paul Gauler, Sybilla, Daniel G. i Girbeau a preus no aptes per a cardíacs. Una camisola de cotó de Gaultier, 16.000 ptes.

Una altra de les tendes pioneres de la moda és Pink Fly. El seu és el *Made in Spain*, és a dir: Aguilera, Alvarado, Roser Marcé, Purificació García... Els amants del disseny en argent no poden deixar de visitar Ply-Bis, on poden trobar els darrers models de Berao i Guardiola. En pla exòtic, podeu donar una ullada a Loco-Mia. Normalment és un dels membres del grup el que us atén personalment, vestit, això sí, amb el *look* particularíssim d'aquest col·lectiu d'imatge: vestits barrocs, superamples, en teixits brillants i combinats, calçats acabats exageradament en punta, molt semblants a babutxes àrabs. Si vostè es deleix per Loco-Mia, el millor que pot fer és anar-se'n a Ku, on

NOVETATS EN LLIBRES

COL·LECCIÓ PRIMERES PLANES

10 volums

És un material per a l'aprenentatge de la lecto-escritura que presenta les grafies d'una manera progressiva en forma d'història.

EDITORIAL EUMO-BULLENT

DICCIONARI JURÍDIC CATALÀ

Un volum de 14×21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

NO DEMANIS LLOBARRO FORA DE TEMPORADA

Andreu Martín/Jaume Ribera
3a edició

Novel·la policíaca amb personatges juvenils. Al costat de l'escola, la geografia urbana de la violència. I un detectiu de 15 anys.

EDITORIAL LAIA

EL PARANY SUÍS

Magí Rosselló
La Negra, 7

Fins ara els autors catalans de novel·la policíaca no tenien col·lecció pròpia. Ara, a «La Negra», els trobareu tots: Pedroló, Fuster, Martín, Serra, Rosselló... I ben acompanyats: Grene, Ambler, Scebarnenco, Vian... *Tria La Negra!*

EDICIONS DE LA MAGRANA

BARCELONA/RODA DE TER

Joan Vinyoli/Miquel Martí i Pol
Col·lecció Tros de paper, núm. 22

Tota la correspondència entre els dos poetes Crònica —ben emotiva— d'una gran amistat.

EDITORIAL EMPÚRIES

LA DIDA

Josep Feliu i Codina
Il·lustracions de Tomàs Padró
Biblioteca Popular Curial, 4

La irracionalitat de la rivalitat ancestral entre la pagesia terratinent al Camp de Tarragona a principis de segle, personificada en dues famílies, la dels Olivers i la dels Masvidals; els seus odis, amors i venjances.

CURIAL EDICIONS CATALANES

CARIOCA FLETCH

Gregory McDonald
Seleccions de la Cua de Palla, 71.
200 pàgs.

Un reguitzell d'esdeveniments enfebriats dins el marc fantàstic i imprevisible del Carnaval de Rio.

EDICIONS 62

CUQUET

Quadern de vacances, 1
Manoli Chulvi, Teresa Huerta i Ximo Urena

GREGAL LLIBRES

se'ls pot veure ballar i agitar espectacularment els ventalls de què mai no es desfan.

Arribada l'hora de sopar, si es va en plan pasta, es pot triar entre Sausalito, Amalur, Lur Berri o S'oficina. Imprescindible dur la cartera ben plena. La nit no ha fet més que començar. El local de moda l'any passat fou Lola's, prop de la muralla, i és recomanable deixar-s'hi caure abans de dirigir-se a la discoteca on es dona cita tota l'illa: Ku no és només una discoteca, és un complex turístic de primer ordre. Té restaurant, cafeteria, tenda de roba, espai de vídeo, zona privada per a vips i escenari per a actuacions musicals i una piscina immensa. Per poder fer-se una idea de Ku s'ha de tenir en compte que, en plena temporada, hi treballen cent persones. L'entrada a la discoteca és caríssima, 3.000 pessetes, i està supercontrolada.

El lloc és ideal per veure's les cares i satisfà tots els gustos. Una de les parts més visitades de la disco —en totes passa el mateix— són els lavabos. «Dur coca a sobre —ens han assegurat— significa que aquesta nit pots triar parella». Per descomptat, no vam lligar. L'ànima de KU és un dels seus socis, Javier Iturrioz. «El turisme futur de l'illa —afirma— ens l'estem jugant ara. Si es continua apostant pel turisme barat, tindrem anglesos per molt de temps. Hi ha hotelers tan inconscients que s'estimen més omplir-se les butxaques en dos anys que no anar treballant amb visió de futur. Mallorca fa temps que ho té clar. Van abandonar el turisme massiu i han anat cuidant un altre tipus de visitants, més selectius. A la llarga, és d'allò més beneficiós».

Eixint de KU, la moguda es dona cita a Amnesia. Aquest any, el millor ambient de l'illa. L'entrada costa 2.000 pessetes i hi ha marxa fins a les 6 del matí. Música molt bona i gent molt guapa. D'Amnesia es pot anar a Glory's, i d'ací, directament, a la platja a prendre el sol i a dormir.

La moguda radicalment gai, una de les més importants de l'illa, compta amb bars, hotels i restaurants quasi exclusius. De nit, Anfora i Crisco, al barri de la Penya, són els locals més visitats. Ambient *leather* i pràctica del *fist-fucking* per als convençuts.

Tot just s'abandona l'illa, ja de tornada, un s'adona que quasi no sap res d'Eivissa. El que allí s'ha fet es podia haver viscut perfectament en qualsevol lloc de la costa. Desapareguda l'Eivissa utòpica i llibertària, encara queda, a més del turisme, una Eivissa que no es deixa veure, aliena als visitants, privada, imperible. □

LLIBRERIA
TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València